Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U101318

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гопцій Валентина Олександрівна

2. Hoptsii Valentyna O.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 27-04-2021

Спеціальність за освітою: 8.130108 - Селекція і генетика сільськогосподарських культур

Місце роботи здобувача: Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: п/в “Докучаєвське - 2”, смт. Рогань, Харківський р-н., Харківська обл., 62483, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

Код за ЄДРПОУ: 00493764

Місцезнаходження: п/в “Докучаєвське - 2”, смт. Рогань, Харківський р-н., Харківська обл., 62483, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.29, 68.35.03

Тема дисертації:

1. Морфофізіологічні та анатомічні особливості сучасного генофонду пшениці м'якої озимої та їх використання в селекції на продуктивність

2. Morphophysiological and anatomical features of the modern gene pool of soft winter wheat and their use in selection on productivity

Реферат/анотація:

1. Об’єкт досліджень: установлення закономірностей мінливості, успадкування, адаптивної здатності, кореляції морфофізіологічних і анатомічних ознак та ознак продуктивності і визначення на основі цього селекційної цінності зразків та створення цінного вихідного матеріалу для селекції пшениці м’якої озимої. Мета дослідження: морфофізіологічні й анатомічні особливості колекційних генотипів пшениці м'якої озимої різного походження, їх використання в селекції на продуктивність. Методи дослідження: польовий, цитологічний, селекційний, статистичний. Новизна: Уперше в умовах східної частини Лісостепу України

вирішено важливе наукове завдання з установлення селекційної цінності колекційних зразків пшениці м'якої озимої за комплексом морфофізіологічних, анатомічних ознак і ознак продуктивності та виділення і створення на основі цього цінного вихідного матеріалу для селекції. Удосконалено селекційний процес за допомогою використання методу візуалізації результатів аналізу головних компонент (biplot analysis) для ідентифікації та добору трансгресивних форм за комплексом ознак. Набули подальшого розвитку наукові положення щодо використання колекційного та гібридного матеріалу для створення перспективних ліній: Л. 1/2(2) Е, Л. 1/23 Е, Л. 5/25(2), Л. 6/20Е, Л. 7/6 Е, Л. 7/18 Е, Л. 15/30 Е, Л. 29/22 Е, Л. 31/23 Е, Л. 35/15 L, Л. 37/11(2) L, Л. 18/24(2) L. Результати: На основі встановлених селекційно-генетичних закономірностей у співавторстві створено і виділено 12 ліній, на дві з яких отримано свідоцтва Національного центру генетичних ресурсів рослин України: Лінія ЛЕ 4-530 (свідоцтво про реєстрацію генофонду рослин України № 2230, зареєстроване під номером Національного каталогу UA0123591); Лінія ЛЕ 4-112 (свідоцтво про реєстрацію генофонду рослин України № 2229, зареєстроване під номером Національного каталогу UA0123594). За результатами комплексної оцінки виділено найбільш цінні зразки, які можуть бути джерелами морфофізіологічних, анатомічних ознак та ознак продуктивності. Установлено закономірності успадкування ознак, що забезпечує ефективне використання виділених джерел. Ступінь упровадження: Результати експериментальних досліджень використовуються в навчальному процесі Харківського національного аграрного університету при підготовці здобувачів освітнього рівня «Бакалавр», та «Магістр» за спеціальністю 201 Агрономія. Створені 12 перспективних селекційних ліній, на дві з яких отримано свідоцтва Національного центру генетичних ресурсів рослин України включені в програму селекційної роботи на кафедрі генетики, селекції та насінництва Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Сфера впровадження: наукові установи НААН, НАН і навчальні заклади МОН України.

2. Object of research: establishment of variability regularities, inheritance, adaptive ability, correlation of the morphophysiological and anatomical features and productivity features and determination on this basis of the selection value of the samples and creation of the valuable source material for selection of soft winter wheat. Subject of research: morphophysiological and anatomical peculiarities of the collection genotypes of soft winter wheat of different origin, their use in selection on productivity. Research methods: field, cytological, selection, statistical. Novelty: For the first time in the conditions of the eastern part of the Forest-Steppe of Ukraine the important scientific task of establishing the selection value of the collection samples of soft winter wheat by a complex of the morphophysiological, anatomical and productivity features and separation and creation on the basis of this valuable source material for selection has been solved. The selection process has been improved by using the method of visualization of the results of the analysis of the main components (biplot analysis) for the identification and selection of the transgressive forms by a set of the features. The scientific provisions on the use of the collection and hybrid material to create the promising lines gained further development: L. 1/2 (2) E, L. 1/23 E, L. 5/25 (2), L. 6 / 20E, L. 7/6 E, L. 7/18 E, L. 15/30 E, L. 29/22 E, L. 31/23 E, L. 35/15 L, L. 37/11 (2) L, L. 18/24 (2) L. Results: On the basis of the established selection and genetic regularities in co-authorship 12 lines have been created and separated, for two of which the certificates of the National Center for Plant Genetic Resources of Ukraine have been received: Line LE 4-530 (the certificate on registration of gene pool of the plants of Ukraine№ 2230, registered under the number of the National Catalog UA0123591; Line LE 4-112 (the certificate on registration of the gene pool of the plants of Ukrainian № 2229, registered under the number of the National Catalog UA0123594). According to the results of the comprehensive assessment, the most valuable samples have been identified, which can be the sources of the morphophysiological, anatomical and productive features. The regularities of inheritance of the features have been established, which ensures the efficient use of the selected sources. Degree of implementation. The results of the experimental research are used in the educational process of Kharkiv National Agrarian University while training the applicants of the educational level “Bachelor of Science” and “Master of Science” in the specialty 201 Agronomy. 12 promising selection lines have been created, for two of which the certificates from the National Centre for Plant Genetic Resources of Ukraine have been received and included into the program of the selection work at the Department of Genetics, Selection and Seed Production of Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev. Scope of implementation: scientific institutions

of NAAS, NAS and educational institutions of the Ministry of Education and Science of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криворученко Роман Володимирович
2. Kryvoruchenko Roman V.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сергієнко Оксана Володимирівна
2. Serhiienko Oksana V.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тищенко Володимир Миколайович

2. Tyshchenko Volodymyr M.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Кириченко Віктор Васильович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Кириченко Віктор Васильович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.